

Vliegertje 69

MAXIM FEBRUARI

gastheer Rik Van Puymbroeck

zondag 20 maart 2022 om 10.30 u.

Boekenhuis Theoria,

Casinoplein 10, 8500 Kortrijk

KORTRIJK

MEMENTO
Memento
woordfestival
Kortrijk

Deze literaire ontmoeting is onderdeel van het
Memento Woordfestival Kortrijk 2022.

www.mementowoordfestival.be

programma 2021-2022

MIEK ZWAMBORN

zondag 3 oktober 2021

gastvrouw Lieselot De Taeye | oranjerie Broeltuin

MARIJE LANGELAAR

zondag 14 november 2021

gastheer Jooris Van Hulle | oranjerie Broeltuin

YONI VAN DEN EEDE

uitgesteld naar 22 oktober 2022

gastheer Philippe Lepers | oranjerie Broeltuin

LENNY PEETERS & MUSTAFA KÖR

zondag 6 februari 2022

gastheer Piet Devos | oranjerie Broeltuin

MAXIM FEBRUARI

zondag 20 maart 2022

gastheer Rik Van Puymbroeck | Boekenhuis Theoria

ROKUS HOFSTEDE

zondag 20 maart 2022

gastheer Gys-Walt van Hofstede | Boekenhuis Theoria

WILLEM JAN OTTEN

zondag 24 april 2022

gastvrouw Virginie Platteau | oranjerie Broeltuin

meer info

www.kortrijk.be/bibliotheek/hetpenhuis

www.facebook.com/hetpenhuis

www.twitter.com/hetpenhuis

HET PENHUIS

Het Penhuis is aan zijn negentiende seizoen toe.
We gingen van start in het najaar van 2003.

Het Penhuis wil de ontwikkelingen in de actuele literatuur en filosofie op de voet volgen. De volle aandacht voor artistieke kwaliteit is het uitgangspunt. We willen geen organisatie zijn die zich richt op literatuur- en filosofiekenners. Tegelijk willen we een lage drempel inbouwen en een ruime variatie brengen in het aanbod.

Het Penhuis is een niet-geïstitutionaliseerde vereniging maar nauw verbonden met openbare bibliotheek Kortrijk en stad Kortrijk.
De werking wordt hoofdzakelijk gedragen door vrijwilligers.

Het Penhuis programmeert vijf of zes activiteiten per seizoen op zondagvoormiddag. Er wordt daarbij telkens een dichter, een filosoof of een prozaïst uitgenodigd, die door een gastheer of -vrouw wordt geïnterviewd. Ook het publiek wordt nauw betrokken.
Vragen stellen aan de uitgenodigde gast is altijd mogelijk.

Iedereen is welkom.

Boekenhuis Theoria, Kortrijk

MAXIM FEBRUARI (°1963)

BIOGRAFIE

Maxim Februari studeerde filosofie, kunstgeschiedenis en recht. Hij debuteerde in 1989 met de korte filosofische roman *De zonen van het uitzicht* die met de Multatuliprijs werd bekroond. Daarna ontpopte hij tot één van de scherpzinnigste en origineelste denkers van ons taalgebied. Hij publiceerde daarna talloze essays, kortere beschouwingen en columns in diverse media. Daarop volgde een opmerkelijke, zeer ongebruikelijke maar heel intelligente dubbelpublicatie in één boekdeel *Een pruik van paardenhaar & Over het lezen van een boek* (2000) waarin hij een filosofische dissertatie combineerde met een literair verhaal. In *Park Welgelegen* (2004) werden zijn notities over morele verwarring gebundeld. In 2007 verscheen *De literaire kring*, een bejubelde roman met een essayistische inslag. Dan werd *Klont* gepubliceerd (2017), de geestige en briljante roman over hoe mens te zijn in een gedigitaliseerde wereld propvol camera's, sensoren, informatiestromen en allerlei netwerkwerelden.

© Arthur van der Werf

BIBLIOGRAFIE

bron: nl.wikipedia.org/wiki/Maxim_Februari

boeken

- De onbetrouwbare verteller. Amsterdam, Uitgeverij Prometheus, 2019.
- Klont. Amsterdam, Uitgeverij Prometheus, 2017.
- De maakbare man. Notities over transseksualiteit. Amsterdam, Uitgeverij Prometheus, 2013.
- Ons soort mensen. (Columns uit de Volkskrant en NRC Handelsblad). Amsterdam, Uitgeverij Prometheus, 2011.
- Ons soort mensen. (Columns uit de Volkskrant en NRC Handelsblad). Amsterdam, Uitgeverij Prometheus, 2011.
- Variaties op de standaard. (Interviews) Den Haag, Forum Standaardisatie, 2008.
- De literaire kring. Amsterdam, Uitgeverij Prometheus, 2007. 12e druk 2010:
- The Book Club. (Transl. by Paul Vincent). London, Quercus, 2011.
- Teder. Samenst. Daniel Koning en Bernd Wouthuysentekst M Februari. Amsterdam, Uitgeverij Lubberhuizen, 2006.
- Schrappen. Zoeterwoude, De Uitvreter, 2005. Geen ISBN
- Globalisation and human dignity. Sources and challenges in catholic social thought. An essay. Budel, DAMON, 2004.
- Park Welgelegen. Notities over morele verwarring. (Eerder verschenen in de Volkskrant). Amsterdam, Querido, 2004.
- Stilte als storm. Co-referaat bij Beschadigde beelden door Tom Lanoye (Van der Leeuw-lezing 2003). Amsterdam, Volkskrant Boekenfonds, 2003.
- Een pruik van paardenhaar & Over het lezen van een boek. Amartya Sen en de onmogelijkheid van de Paretiaanse liberaal. Amsterdam, Querido 2000. (Proefschrift Katholieke Universiteit Brabant, Tilburg).
- God, een collage. Samengest. door M. Februari. Amsterdam, Uitgeverij Prometheus, 1994. (2e, herz. druk 2008:)
- Quodlibet (een kerstvertelling). Amsterdam, Querido, 1994.
- De zonen van het uitzicht. Amsterdam, Querido, 1989.

onderscheidingen

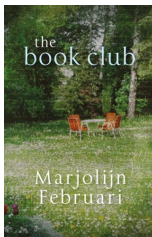
- Multatuliprijs (1990)
- Frans Kellendonk-prijs (2008)
- Annie Romein-Prijs (2007)
- De C.C.S. Croneprijs voor het oeuvre van een Utrechtse auteur

nominaties

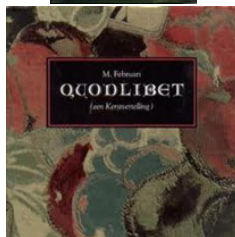
- Shortlist Gouden Uil Literatuurprijs (2001 en 2008)
- Shortlist Libris Literatuurprijs
- Longlist Impac Dublin Award (2011)
- J.L. Heldringprijs 2018
- P.C. Hooft-prijs (2020)

© Iván Herrera

Globalisation and
Human Dignity
Science and Ethics
in a Global World
Edited by
M. Februari
Proza Quarta

Raadpleeg zeker de online catalogus van de Kortrijkse (buurt)bibliotheek om nog ander werk over en door Maxim Februari te ontdekken.

<http://kortrijk.bibliotheek.be>

DE KEUZE VAN... GIE

Al ruime tijd stond zijn naam op het verlanglijstje van Het Penhuis. Hij is een hooggewaardeerde auteur die zelden of nooit te zien is in ons land. Vandaar dat we bijzonder verheugd zijn dat hij positief reageerde op onze uitnodiging.

Hij studeerde kunstgeschiedenis, filosofie en bedrijfseconomisch recht, doceerde rechtsfilosofie aan de Nijmeegse Radboud - universiteit en was columnist voor het NRC Handelsblad en de Volkskrant.

'De zonen van het uitzicht' (1989), zijn debuut, won onmiddellijk de Multatuliprijs. Het scherpste mijn aandacht. Het boek werd meteen gezien als één van de sterkste debuten van de laatste jaren. Verder schreef hij boeken als 'Een pruik van paardenhaar' (2000), 'Park Welgelegen' (2004), 'De literaire kring' (2007), 'Ons soort mensen' (2011) en 'De maakbare man'. Notities over transseksualiteit' (2013).

Ik bleef zijn werk op de voet volgen.

Hij ontpopte hij zich tot één van de scherpzinnigste en origineelste denkers van ons taalgebied.

Februari's recentste publicaties zijn de erg geapprecieerde roman 'Klont' (2017) en de essaybundel 'De onbetrouwbare verteller' (2019). Februari maakte het afgelopen jaar ook indruk met zijn scherpzinnige optreden in het VPRO-televisieprogramma Zomergasten.

"Zijn romans, columns en wetenschappelijk werk tonen de waarde van literatuur voor onze veranderende wereld aan", vond de jury van de CCS Croneprijs. In het juryrapport van de J.L. Heldringprijs lezen we: 'Maxim Februari bespreekt de grote thema's van deze tijd en altijd met concrete voorbeelden. Hij is een origineel schrijver en denker en een geweldig stilist, met niet zelden een fijnzinnig gevoel voor humor. Hij maakt nieuwsgierig, zet aan tot denken en is kritisch op een zeer unieke manier.'

Hij leerde, bij zijn onderzoek naar de verhouding tussen economisch en ethische drijfveren, dat de mens complexer is dan de wetenschap voorstelt, in ieder geval complexer dan de economische wetenschap die gebouwd is op het wankel fundament van de veronderstelling dat een mens altijd uit is op eigen gewin. Voor mij is Maxim Februari vooral een briljant essayist.

Wat hij heeft geschreven doet zich vrijwel altijd voor als 'probeersel', een aanzet en uitwerking van een onderzoek naar de essentie van scheppingskracht. Dit houdt 'een soort bewegen' in dat in geconcentreerde aandacht zichzelf tot object krijgt.

Zijn werk is een continuïteit van denken.

Zijn boeken vertonen een innerlijke samenhang. Hij is een oevrebouwer, ongetwijfeld.

Je voelt in zijn werk de drijfkracht die achter de creatie ligt, de dynamiek van de scheppingsdaad.

De authenticiteit en uniciteit van het kunstenaarschap krijgen daarin een zeer prominente plaats.

Elk boek is op een aparte wijze ontwikkeld en laat zich niet met de andere vergelijken.

Het authentieke kunstenaarschap vereist durf want het artistieke proces is een reis in het onbekende.

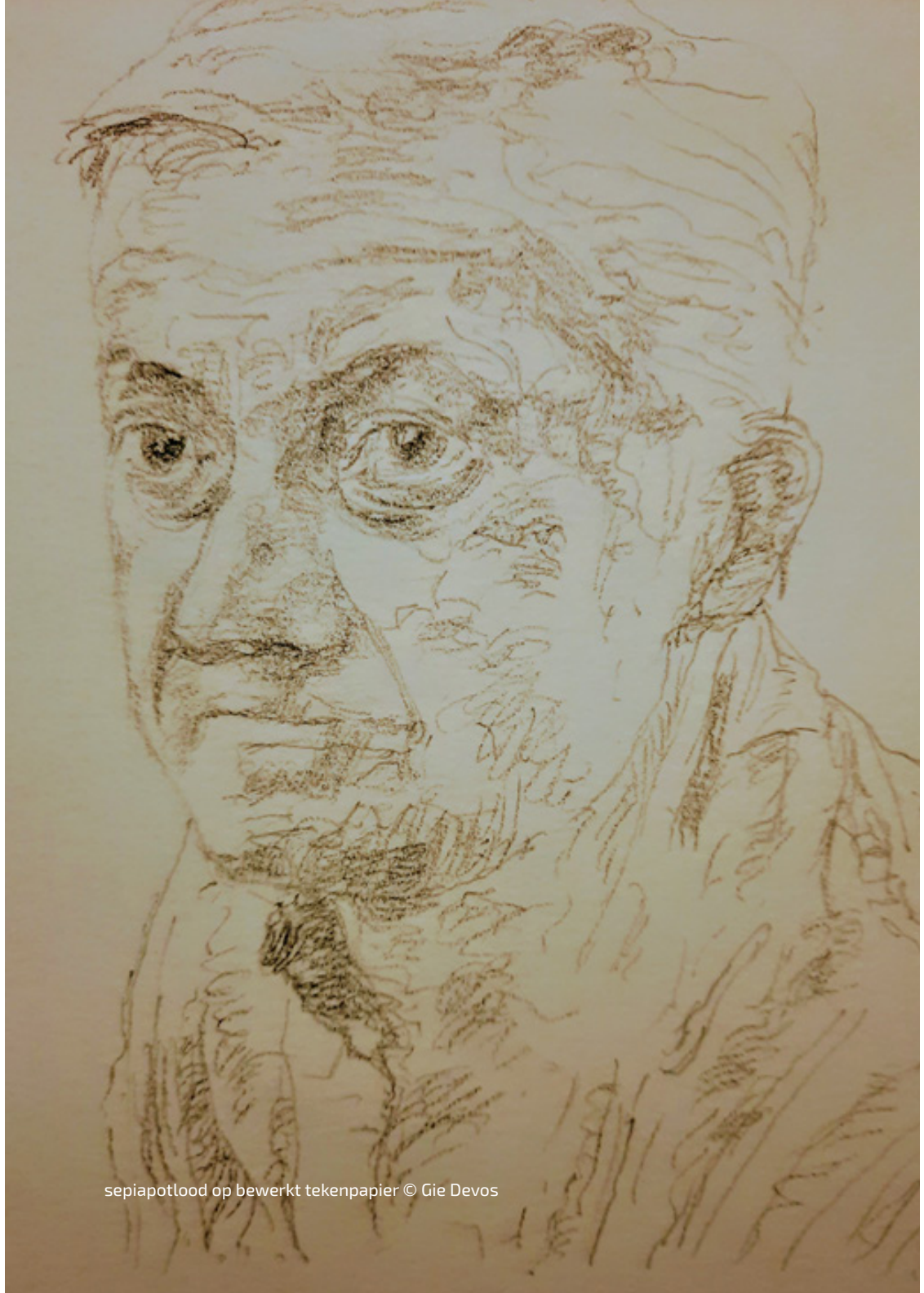
De scheppingsdaad is een teken van individuele durf.

Het vereist ook een speelsheid van geest. De verbinding van spel en scheppingskracht is voor hem meer dan een theoretische gedachte.

Creëren is in zijn geval het tot vorm dwingen van het eigen enthousiasme, het ontwikkelen van de spontane prikkel.

Hij heeft een altijd maar doorvragende geest wat voor de lezer resulteert in een avontuurlijke Leeservaring.

Het is precies die combinatie van luchtigheid en eruditie die het lezen van Maxim Februari tot een belevenis blijft maken.

sepiapotlood op bewerkt tekenpapier © Gie Devos

MET DE ROMAN ZWAAIEN IS MIJN TAAK

interview door Nynke van Verschuer

bron: <https://www.nrc.nl/nieuws/2019/12/20/met-de-roman-zwaaien-is-mijn-taak-a3984591>

Maxim Februari - winnaar P.C. Hooftprijs Maxim Februari, aan wie deze week de P.C. Hooftprijs werd toegekend, gelooft hartstochtelijk in het belang van de literaire blik.

De dag nadat Maxim Februari de P.C. Hooftprijs voor beschouwend proza kreeg toegekend, wandelde de essayist, romancier en NRC-columnist door de hoofdstad van afspraak naar afspraak. „Het is december, iedereen moet nog even zijn boodschap kwijt. Eigenlijk zit ik mijn hele leven op een stoel terwijl iedereen tegen mij aan praat. Behalve in interviews, dan zijn de rollen omgedraaid”, zegt Februari in een gesprek aan zijn keukentafel. Buiten hangt de zon laag over Betuwse uiterwaarden. „Ik ben een soort spons. Je haalt dingen op uit de wereld, en daar geef je vervolgens een flinke slinger aan, een vorm. Dat vind ik wel prettig van deze prijs: dat die nadrukkelijk aandacht vraagt voor die vorm en dus voor het literaire aspect van mijn essayistiek.”

Wat Februari nu opvist uit die gesprekken: meer en meer mensen worden vermalen in het systeem. „Denk aan de toeslagenaffaire. De ambtenaren denken dat ze goed werk verrichten omdat ze de regels precies volgen, waardoor ze zelf niet meer na hoeven te denken over de toepassing op het bijzondere geval, en zo worden de levens van gedupeerden ontregeld terwijl ze niets hebben misdaan. Je ziet de morele verantwoordelijkheid in beroepspraktijken verdwijnen. Het geloof in het systeem, in efficiëntie en effectiviteit, aangewakkerd door de techniek, vind ik een zeldzaam groot gevaar.”

Het is ook simpelweg een verlangen naar orde.

„Ja, maar door de automatisering van regels ontstaan nu nieuwe problemen, en die worden onderschat. Je raakt al gauw de rechterlijke toetsing kwijt en ook het gesprek over de rechtvaardigheid van beslissingen. Dus ik wou me maar eens meer gaan richten op die andere kant van de digitalisering: hoe krijgen we de morele gevoeligheid terug in ons werk.”

Daarvoor lijkt ruimte voor een zekere dubbelzinnigheid nodig.

„Daar heb je in feite de literatuur voor nodig. Maar de literatuur, en de kunst, is naar de marge gedreven. Dat hangt natuurlijk samen: omdat we aan het ordenen zijn, hebben we voor de rommeligheid geen aandacht. Dus moet je zorgen dat je die literaire blik, de gevoeligheid voor de individualiteit, terugbrengt naar het midden van de samenleving. Zodat mensen snappen wat leven ook alweer was.”

Waarom hebben we nu zo weinig geduld voor rommeligheid?

„Technologie is één ding, maar de behoefte aan systematisering wordt des te groter vanwege bevolkingstoename. Als je over luttele decennia tien miljard mensen op deze aarde hebt, wordt het steeds moeilijker om die allemaal als individu te bekijken, om te zeggen: 'met jouw situatie zullen we een beetje gevoelig omgaan.' Je zult mensen groepsgewijs moeten aansturen en disciplineren, op basis van profielen en statistieken. Dat wil zeggen dat je het hele idee van mensenrechten, die altijd uit zijn gegaan van het individu, kwijtraakt. Hoe zorg je dan dat de eenling, het individu waar de romanschrijver altijd zo in is geïnteresseerd, daar niet volledig tussenuit valt? Dat wordt de grootste opdracht voor de toekomst.

„Wat ik dan kan doen is met de roman zwaaien in de hoop dat dat iets oplevert. Of je die tien miljard mensen daarmee in het gareel houdt, weet ik ook niet. Toch moet ik dat doen.”

Waarom voelt u die noodzaak?

„Omdat we nog steeds wél individueel lijden. Een paar weken geleden schreef ik een column over de jeugdzorg, naar aanleiding van een documentaire die ik echt gruwelijk vond. Het ging over lastige jongens die volkomen kil en liefdeloos bejegend worden, terwijl die kinderen natuurlijk precies het tegenovergestelde nodig hebben.”

Februari schreef over het kind in die documentaire: 'Mike zit in de problemen. Er wordt tegen hem gepraat. Hij ziet eruit als een geslagen hond en buiten beeld vertelt een hulpverlenende stem hem in alle redelijkheid nog eens hoe verschrikkelijk hij is. „Eigenlijk weet niemand goed wat ze met jou aan moeten. Kijk, je moeder heeft zoiets van: 'Ik weet het gewoon niet met Mike. Het kan zijn dat er een steekje bij hem los zit. Dat-ie zo geboren is.'[...]”

Februari: „Door die column raakte ik in gesprek met mensen die de jeugdzorg hebben verlaten omdat ze het te gruwelijk vinden om er te werken. Nu kun je zeggen, ja, over 25 jaar zijn we met tien miljard en kunnen we het idee wel opgeven dat kinderen individuele aandacht nodig hebben. Maar vooralsnog lijden die kinderen elk afzonderlijk onder de aanpak van efficiency, onder het idee dat zij er alleen maar zijn opdat anderen er geld aan kunnen verdienen. Zolang dat de situatie is moet je er iets tegen doen. En de enige manier waarop dat kan is door literair naar die kinderen te kijken en te vragen, wat is hun verhaal, waarom gedragen ze zich zo? Vroeger was het voor hulpverleners normaal om op die manier te kijken, maar inmiddels wordt het hun verboden.”

In uw essays bent uzelf opvallend afwezig, zeker vergeleken met andere Nederlandse essayisten. Alsof het een niet-belichaamd denken betreft, alsof u alvast een voorschot neemt op het leven in...

„...het hierna maals?”

Het leven in de cloud.

„Dat hoor ik wel vaker, maar het verbaast me: ik ben natuurlijk de meest belichaamde schrijver die je kunt vinden in Nederland. Je hebt verschillende soorten van belichaming, en beschouwelijk schrijven kan daar een vorm van zijn. Je kunt een levensgevoel of een geestesgesteldheid belichamen door niet óver iets te schrijven, maar door te laten zien hoe je dat doet, hoe je iets benadert. Ik kies niet een onderwerp om vervolgens te zeggen wat jullie daar de rest van de week van moeten vinden. Ik schrijf niet vanuit een bepaald kamp, of vanuit een bepaalde positie in de ideeëngeschiedenis, maar eigenlijk altijd vanuit mijn ervaring, of die van anderen. Dat is precies ook weer die literaire techniek.

„Iemand zei laatst tegen me dat mijn leven voor mijn werk is komen te staan. Maar dat geldt niet alleen voor mij – in de 21ste eeuw zijn schrijvers alleen maar in tel als ze een publieke persoonlijkheid hebben. Dat anderen zo in mijn persoon geïnteresseerd zijn, heeft natuurlijk effect op wat ik schrijf en wat ik doe. Tegelijkertijd wordt de kunst er verder door gemarginaliseerd. Ik weet zelf nooit waar een schrijver geboren is of wanneer en hoeveel mannen of vrouwen of kinderen hij of zij heeft gehad.”

Volgens de regels van het identiteitsdenken maakt het wel degelijk uit.

„Als je een roman leest zit je sowieso in het hoofd van iemand anders. De schrijver is voor de lezer bij uitstek De Ander. Bij mijn romans, ook al zijn ze niet ontzettend autobiografisch – dat zijn ze trouwens wel, maar niemand die dat ziet – kom je als lezer in mijn hoofd te zitten, en daar kun je zien hoe ik denk op het moment dat ik even niet meer aan de beperkingen van de krantencolumn vastzit. Je leert de gedachtegang van een schrijver kennen, zijn fascinaties, zijn interesses. Dat maakt het lezen van een roman zo intiem.

„Als mensen zeggen dat ik weinig in mijn werk 'zit', bedoelt volgens mij iedereen eigenlijk: 'Goh, jij schrijft in je romans wel opzienbarend weinig over seks.' Ik denk dat dat de hele mededeling is.”

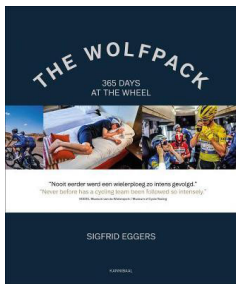
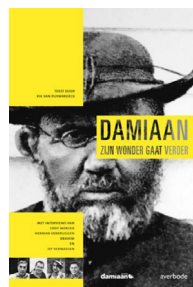
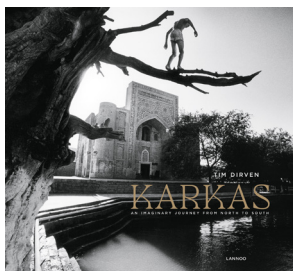
GASTHEER RIK VAN PUYMBROECK

BIOGRAFIE

Rik Van Puymbroeck (°1967) was sinds januar 2011 journalist bij de krant De Morgen, sinds 2018 schrijft hij voor De Tijd. Hij werd in 2016 en 2019 bekroond als Meesterverteller door de Stichting Verhalende Journalistiek, o.a. voor een stuk in het wielermagazine Bahamontes. Voordien werkte hij bijna twintig jaar bij Het Belang van Limburg. Zijn sterke reportages en interviews, over de meest uiteenlopende onderwerpen en personen, worden erg gesmaakt bij de lezers.

Hij publiceerde ook de boeken *Karkas*, *Ergens onderweg*, *Damiaan*, *The Wolf Pack*, *Thuis en ver van huis* en *Weduwen*. Daarnaast is hij een verdienstelijk fotograaf. Hij is afkomstig van Gent maar woont in Leuven.

'Vragen stellen, kijken, luisteren, ook naar muziek, lezen, beter kijken en gulzig opnemen van mensen, gevoelens, landen, uitzichten en inzichten. Fotografie. Mensen. Frankrijk ook. En Zuid - Afrika. Goed eten en drinken. En altijd Cees Nooteboom. En Walter Godefrout...' zo omschrijft de sterjournalist wat hem drijft als mens in zijn lange loopbaan als journalist.

VOLGENDE KEER IN HET PENHUIS

ZONDAG 20 MAART 2022 • 14.30 UUR

ROKUS HOFSTEDE (°1951)

Rokus Hofstede werd geboren in Hengelo (NL), bracht het grootste deel van zijn leven in België door en woont in Ronse. Hij studeerde sociale geografie, culturele antropologie en filosofie in Groningen en Utrecht. Vanaf eind jaren 80 legde hij zich toe op het vertalen van Franse literatuur, vooral essayistisch proza (Barthes, Bourdieu, Ernaux, Latour, Michon, Perec). Samen met Martin de Haan vertaalde hij Prousts *Swanns kant op* (A,P & vG) en Huysmans *Aan de vrouw* (Lebowski). Hij ontving in 2021 de Martinus Nijhoffprijs.

Gys-Walt Van Egdome is de gastheer.

© Sophie Kandaouroff.

VOLGENDE KEER IN HET PENHUIS

ZONDAG 24 APRIL 2022

WILLEM JAN OTTEN (°1951)

Willem Jan Otten is één van de belangrijkste en persoonlijkste Nederlandse dichters en schrijvers van verhalend proza, toneel, kritieken en essays op dit moment. In 2014 ontving hij de prestigieuze P.C. Hooftprijs voor zijn roman *Specht en zoon*. Enige tijd ervoor had hij ook al de Constantijn Huygens Prijs voor zijn gehele oeuvre ontvangen. In een periode van bijna een halve eeuw schrijven, hij debuteerde in 1971, heeft hij een indrukwekkend oeuvre tot stand gebracht. Zijn werk is van een kwaliteit die in de kritieken erkend en met de toekenning van een reeks belangrijke literaire prijzen bij herhaling bevestigd werd. Hij is niet alleen een begenadigd dichter, die zijn hoogtepunt bereikte met de bundel *Genadeklap*, maar de uitzonderlijke kwaliteit van zijn essayistisch werk moet eveneens aangestipt worden. Deze veelzijdige auteur blijft in de eerste plaats een dichter van inhoud en gedachtengoed. Dit resulteerde tenslotte in een merkwaardige religieuze transformatie.

Virginie Platteau is de gastvrouw.

© Mark Kohn

REDACTIE

Piet Devos & Gie Devos
info@pietdevos.be | giedevos@skynet.be

reacties en suggesties zijn welkom

HET PENHUIS

is een organisatie van openbare bibliotheek Kortrijk en stad Kortrijk
met ondersteuning van Literatuur Vlaanderen

reacties en suggesties zijn welkom

Het Penhuis

ME MEMENTO MEMENTO

Memento
woordfestival
Kortrijk

Het Penhuis

met MAXIM FEBRUARI